

Warszawa, dn. 29 października 2008 roku

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Marek Michalak

*ul. Śniadeckich 10, 00-656 Warszawa
tel.: 022 696 55 44, fax: 022 629 60 79*

ZBiA- 500/59-1 /08/AK

**Pan
Bogdan Zdrojewski**

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Szanowny Panie Ministrze,

kierując się ochroną praw małoletniego widza zwracam uwagę na potrzebę podjęcia stosownych działań mających na celu uregulowanie zasad emitowania filmów kinowych.

Rodzice i dyrektorzy placówek wychowawczo – oświatowych coraz częściej zwracają się do mnie o interwencje w zakresie bloków reklam oraz zwiastunów innych filmów emitowanych przed seansem kinowym. Oburzenie wywołuje wyświetlanie przed filmem przeznaczonym dla małoletniego widza reklam, czy zapowiedzi filmów skierowanych do osób dorosłych zawierających treści agresywne, nieadekwatne do potrzeb fizycznego, psychicznego i harmonijnego rozwoju dziecka.

Zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. *o radiofonii i telewizji* (Dz. U. z 2004 Nr 253, poz. 2531), a szczególności z ust. 4 zabronione jest rozpowszechnianie audycji lub innych przekazów zagrażających fizycznemu, psychicznemu lub moralnemu rozwojowi małoletnich, w szczególności zawierających treści pornograficzne lub w sposób nieuzasadniony eksponujących przemoc.

Stosownie § 5 Rozporządzenia Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z dnia 23 czerwca 2005 r. *w sprawie kwalifikowania audycji lub innych przekazów mogących mieć negatywny wpływ na prawidłowy fizyczny, psychiczny lub moralny rozwój małoletnich oraz audycji lub innych przekazów przeznaczonych dla danej kategorii wiekowej małoletnich, stosowania wzorów symboli graficznych i formuł zapowiedzi* (Dz. U. Nr 130, poz. 1089) nadawcy radiowi zobowiązani są przy kwalifikowaniu audycji zaopatrzyć je zapowiedzią słowną kwalifikującą program do odpowiedniej grupy wiekowej dzieci. Również nadawcy telewizyjni przy kwalifikowaniu przekazów zobligowani są do ich oznaczenia

symbolem graficznym wskazującym na przeznaczenie dla danej kategorii wiekowej małoletnich

Ponadto wykładnia § 7 wyżej wymienionego rozporządzenia nakazuje, aby zwiastuny przekazów rozpowszechniane były wyłącznie w czasie, w którym dozwolone jest rozpowszechnianie programów telewizyjnych i radiowych. Ponadto zobowiązuje do oznaczania tych zapowiedzi symbolem graficznym i słowną zapowiedzią wskazującymi na przeznaczenie dla danej kategorii wiekowej małoletnich.

Reasumując w przytoczonych powyżej przepisach zawarto ograniczenia w promowaniu przemocy przez radio i telewizję. W obowiązującym prawodawstwie brak jest unormowania obligującego przyporządkowanie filmom kinowym kategorii wiekowej dzieci. Brakuje również regulacji w sprawie nadawanych przed przekazem kinowym zwiastunów, bloków reklam adresowanych do widzów pełnoletnich. Dystrybutorzy filmów kinowych działają na zasadach dowolności. Na wycucie sugerują kategorię wiekową, dla której film powinien być przeznaczony.

Mając na względzie dobro dziecka i konieczność zapewnienia mu ochrony przed przemocą i okrucieństwem na mocy art. 11 ust. 2 Ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 6, poz. 69) zwracam się do Pana Ministra o podjęcie inicjatywy ustawodawczej zmierzającej do uzupełnienia luki prawnej w zakresie przyporządkowywania filmom kinowym kategorii wiekowej oraz wprowadzenia zakazu emisji przed seansami dla małoletnich widzów zapowiedzi i reklam przeznaczonych dla dorosłej publiczności.

o wyrażeniu stanowiska
Marek D. D. D.

MINISTER KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
Bogdan Zdrojewski

DP/1468/09/KZ

Warszawa, dnia 2 lipca 2009 r.

Pan
Marek Michalak
Rzecznik Praw Dziecka

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na Pana pismo w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej zmierzającej do uzupełnienia luki prawnej w zakresie przyporządkowywania filmom kinowym kategorii wiekowych oraz wprowadzenia zakazu emisji przed seansami dla małoletnich widzów zapowiedzi i reklam przeznaczonych dla dorosłej publiczności (sygn. ZBiA/500/59-2/09), uprzejmie przekazuję stosowne informacje.

Dobro dziecka i jego prawidłowy rozwój psychiczny należy uznać za ważny interes społeczny. Ochrona dzieci przed reklamami, które nie są bezpośrednio do nich skierowane, a których są odbiorcami ze względu na miejsce ich prezentowania wydaje się więc konieczna. Jednakże w aktualnym stanie prawnym brak jest podstaw do określenia zarówno zasad dotyczących wyznaczania kategorii wiekowych dla filmów rozpowszechnianych w polskich kinach, jak i zasad emisji zapowiedzi i reklam przed seansami. Obowiązująca bowiem ustawa z dnia 30 czerwca 2005r. o kinematografii (Dz.U. Nr 132, poz. 1111 ze zm.) nie normuje wymienionych spraw, ani też nie zawiera delegacji dla ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego do takiego unormowania.

Należy zauważyć, że w związku z wielością działających na rynku prywatnych firm dystrybucyjnych i kin prywatnych oraz samorządowych – zmiana ustawy i nałożenie obowiązków z zakresu dystrybucji i rozpowszechniania na te firmy wydaje się trudne do przeprowadzenia, ze względu zarówno na trudności w egzekwowaniu takich unormowań jak i konieczności stworzenia aparatu kontroli realizacji przepisów w tym zakresie przez zobowiązane strony, tj. dystrybutorów oraz właścicieli i dzierżawców kin, co skutkowałoby koniecznością zabezpieczenia znacznych środków finansowych.

Obecnie wyznaczanie kategorii wiekowych zależy od dystrybutorów, działających w porozumieniu z operatorami kin. W odniesieniu do filmów zagranicznych dystrybutorzy niejednokrotnie przejmują kategorie nadane za granicą, dostosowując je do naszych realiów (przykładowo w Stanach Zjednoczonych system ten działa dzięki korporacjom zawodowym). Dystrybutorzy posiłkują się też kwalifikacją stosowaną przez rodzimych nadawców telewizyjnych, określonych w rozporządzeniu Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z dnia 23 czerwca 2005 r. w sprawie kwalifikowania audycji lub innych przekazów mogących mieć negatywny wpływ na prawidłowy fizyczny, psychiczny lub moralny rozwój małoletnich oraz audycji lub innych przekazów przeznaczonych dla danej kategorii wiekowej małoletnich, stosowania wzorów symboli graficznych i formuł zapowiedzi.

Odnosząc się natomiast do kwestii emisji w kinach reklam bądź zwiastunów przeznaczonych dla widzów dorosłych przed seansami filmów adresowanych dla młodych widzów pragnę poinformować, iż kina – zgodnie z umowami zawartymi z dystrybutorami - wraz z kopiami filmów otrzymują bloki reklamowe i zwiastuny. W takim przypadku kina nie mogą przed projekcjami podejmować samodzielnie decyzji o wycięciu poszczególnych elementów z załączonych materiałów.

W tej sprawie praktycznym rozwiązaniem byłoby niewątpliwie zwrócenie się do Związku Stowarzyszeń „Rada Reklamy”, który w opracowanym Kodeksie Etyki Reklamy odnosi się do problemu reklamy skierowanej do dzieci i młodzieży.

Z poważaniem,

Z KAS. MINISTRA KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
SEKRETARZ STANU

Piotr Zuchowski